

Măsuri pentru atenuarea impactului economic al epidemiei de coronavirus

Cuprins

- I Echilibrul socio-economic
- II Echilibrul fiscal-bugetar
- III Dimensiunile transversale și
sectoriale ale crizei generate
de COVID19
  - 1 Angajații și consumatorii
  - 2 Dimensiunea fiscal-bugetară
  - 3 Sectorul transporturilor
  - 4 Sectorul de retail
  - 5 Sectorul bancar
  - 6 Sectorul energetic
  - 7 Sectorul de hoteluri/turism
  - 8 Sectorul de telecomunicații

Măsuri pentru atenuarea impactului economic al epidemiei de coronavirus

Considerăm că autoritățile și mediul de afaceri trebuie să aibă o abordare în trei dimensiuni: păstrarea echilibrelor socio-economice și fiscal-bugetare, acțiuni concrete pe cele mai afectate și importante sectoare și etapizarea acestora într-o matrice de risc, astfel încât ele să fie prioritizate în funcție de modul în care evoluează situația din economie.

Echilibrul socio-economic

Rapiditatea cu care se răspândește coronavirusul justifică decizii ferme de izolare, auto-izolare și chiar carantină pentru a preveni răspândirea sau măcar pentru a o încetini într-o măsură în care sistemele medicale să poată gestiona criza. În același timp,

economia României trebuie să rămână funcțională chiar dacă viteza ei încetinește:

bunurile trebuie să circule, magazinele și farmaciile să fie aprovizionate, să nu fie întrerupte sursele de energie și apă și așa mai departe. Acesta este cel mai important echilibru pe care autoritățile trebuie să-l asigure în dialog permanent cu cele mai afectate sectoare economice.

Echilibrul fiscal-bugetar

Vor fi necesare măsuri de sprijin din partea statului pentru a fi evitată blocarea sau falimentul unor sectoare sau companii altfel sănătoase, dar în același timp statul are el însuși nevoie de resurse. Pe acest front vedem două tipuri de solicitări:

- 1. statul să intervină direct cu lichidități și sprijin financiar;**
- 2. să amâne plata unor obligații fiscale.**

Cele două direcții pot fi contradictorii într-o anumită măsură deoarece capacitatea statului de a se împrumuta este finită, mai ales având în vedere deficitul bugetar. Dacă accentul cade pe amânarea unor taxe și impozite care să dea o gură de aer economiei, atunci sunt puține șanse ca statul să mai aibă resursele necesare să intervină și direct în economie. Invers, dacă accentul cade pe ajutorul nemijlocit din resurse bugetare către sectoarele afectate, statul are nevoie de venituri fiscale. În măsura în care Guvernul alături de partenerii sociali gestionează aceste echilibre, această criză poate fi depășită.

Echilibrul fiscal-bugetar

De asemenea, considerăm că este importată o abordare de tipul **“first, do no harm”** din partea autorităților. Companiile sunt aici pentru a fi consultate și pentru a putea evita o situație limită în care tratamentul omoară pacientul.

De asemenea, oricât de greu ar părea acest deziderat într-o situație de criză, autoritățile trebuie să se asigure că nu mai generează incertitudini suplimentare față de cele cu care economia se confruntă deja și asta cere comunicare constantă cu industria și un moratoriu complet pe toate politicile publice care nu sunt strict necesare pentru combaterea crizei epidemiei de coronavirus.

Confederația Patronală Concordia (CPC) aduce împreună cele mai importante sectoare ale economiei românești și din nefericire cele mai puternic lovite de efectele economice ale epidemiei de coronavirus: Federația Patronală Petrol și Gaze, Federația Asociațiilor Companiilor de Utilități din Energie, Federația Patronală a Rețelelor de Comerț, Federația Patronatelor din Industria Auto, Federația Patronală a Transportatorilor din România, Federația Patronală a Serviciilor Financiare din România, Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii, Federația Industriei Hoteliere din România.

www.confederatia-concordia.ro

Consiliul Investitorilor Străini (FIC) este asociația care-i aduce împreună pe cei mai importanți investitori străini din România, peste 120 din cele mai mari companii din țară cu o cifră de afaceri care reprezintă o cincime din economie.

www.fic.ro

Angajații și consumatorii

Siguranța angajaților și a clienților este prioritară pentru mediul de afaceri. În paralel cu măsuri de protecție și igienizare a spațiilor de lucru și de interacțiune cu publicul, companiile au implementat deja soluții care țin de flexibilizarea muncii, astfel încât o parte a angajaților să poată lucra de acasă. Având în vedere recomandările autorităților cu privire la (auto)izolare, coroborate cu prevederile în vigoare ale Codului Muncii, este necesară o debirocratizare și flexibilizare suplimentară a relațiilor de muncă, inclusiv digitalizarea acestora. Trebuie găsite metode eficiente și flexibile pentru a gestiona reducerea activității, care să răspundă impactului diferit al crizei în sectoare economice:

restrângerea activității pe fondul scăderii cererii, cu riscul de se face disponibilizări

intensificarea activității în sectoarele critice pe fondul creșterii cererii, dublate de un deficit de forță de muncă

Problemele legate de forța de muncă vor varia în rândul angajatorilor de la o extremă la alta (de la deficit până la exces de personal), astfel încât pentru a crește șansele de continuare a activității, angajatorii vor avea nevoie stringentă de o paletă cât mai largă de măsuri disponibile, pe care să le poată aplica rapid, în funcție de problemele întâmpinate.

Aceste măsuri au caracter temporar și se vor face cu derogare de la prevederile Codului Muncii pe o perioadă de timp limitată.

Dimensiunile transversale și sectoriale ale crizei generate de COVID-19

În continuarea măsurilor luate deja de autorități și companii semnalăm următoarele:

Companiile sunt responsabile de asigurarea sănătății și securității angajaților. Pentru a exercita această atribuție, trebuie să aibă acces la echipamente de protecție și dezinfecție. Este de înțeles impulsul autorităților publice de a înmagazina cantități mari de astfel de echipamente, dar o parte semnificativă trebuie lăsate să circule în piață.

Ca urmare a situației de urgență, angajatorul ar trebui să poată lua cât mai rapid măsuri referitoare la timpul de muncă, programul de lucru și locul muncii în mod unilateral sau cel mult cu consultarea sindicatului sau a reprezentanților salariaților, iar nu cu acordul fiecărui salariat; aceste posibilități de flexibilizare vor deveni ineficiente în raport cu atingerea scopului atât timp cât este necesar acordul fiecărui salariat (pentru salariați, individual, fiind suficientă informarea în timp util).

Măsurile vizează o combinație între flexibilizarea regimului timpului de muncă, al programului de lucru, în sensul modificării, extinderii sau reducerii acestora, reducere parțială sau suspendare temporară a activității, o mai mare libertate în stabilirea condițiilor de delegare și detașare, respectiv adaptarea cazurilor și a modalităților în care se stabilește un program de lucru redus la actualul context.

Telemuncă

posibilitatea dispunerii în mod unilateral a acestei măsuri și reducerea formalităților birocratice. Locul muncii trebuie să fie unic, pentru a asigura izolarea

Șomaj tehnic

Introducerea unui nou caz de suspendare a contractului de muncă de tip "șomaj tehnic", având ca premisă situația actuală, iar nu doar motive tehnologice sau similare, în cadrul căruia să se acorde salariaților o indemnizație suportată parțial de angajator și parțial de către stat.

Concedii fără plată

posibilitatea de a se dispune concedii fără plată în limita maximă de 10 zile lunar cu consultarea sindicatelor sau a reprezentanților salariaților (fără acordul fiecărui salariat).

Reducerea duratei timpului de lucru

modalitățile efective de reducere a programului de lucru trebuie extinse, astfel încât angajatorul să poată reduce programul de lucru până la un minim de 2-3 zile pe săptămână sau diminueza durata zilnică a timpului de

lucru, cu reducerea corespunzătoare a salariului, în funcție de specificul angajatorului (ex. centrele comerciale au redus programul de funcționare a magazinelor), astfel încât să fie conservate cât mai mult posibil locurile de muncă prin evitarea concedierilor.

Concedii de odihnă

instituirea posibilității angajatorului de a reveni asupra programărilor de concedii de odihnă și de stabilire a acestora în funcție de necesarul de personal raportat la situația actuală.

Fără a afecta pe termen lung refacerea capacității de muncă a salariaților, angajatorul va avea nevoie să intervină, strict prin raportare la aceasta perioadă dificilă, în stabilirea concediilor atât sub aspectul amânării concediilor programate sau rechemării salariaților aflați în concediu, cât și sub aspectul acordării directe (fără o solicitare din partea salariatului) a concediului, urmând ca salariatul să "conserve" un minim de 10 zile de care să dispună pe parcursul anului.

Concediile de odihnă trebuie programate unilateral de angajator, cu 10 zile de care să dispună angajatul.

Programe de lucru inegale și individualizate

posibilitatea dispunerii unilaterale a unor astfel de programe de lucru în contextul actual, cu informarea prealabilă a salariatului - modificarea timpului de lucru și a programului de lucru (sub aspectul orelor de începere și terminare, a modului inegal de stabilire a acestuia etc.).

Prorogarea termenelor de declarare în Revisal

având în vedere dificultățile tehnice ce pot apărea în perioada următoare, dublate de eliminarea sancțiunilor prevăzute actualmente pentru lipsa formei scrise (cel puțin în ce privește modificările relațiilor de muncă), pentru a înlesni agilitatea în reacție a angajatorilor și a preîntâmpina potențiale blocaje ce pot fi cauzate de eventuale restricții de acces/circulație.

Zile libere plătite

reglementarea unui regim mai previzibil pentru angajator în ceea ce privește condițiile în care urmează a acorda zile libere plătite din care să compenseze orele suplimentare care vor fi prestate în perioada în care activitatea va reveni la normal, prin stabilirea unor obligații clare în sarcina angajaților care beneficiază de acest timp liber plătit;

Durata maximă a timpului de lucru

instituirea unor derogări de la limitele actuale ale timpului de lucru, atât în ceea ce privește perioadele de referință pentru calculul acestuia, cât și timpii de repaus săptămânal;

Delegare și detașare

flexibilizarea acestor măsuri prin posibilitatea modificării și a felului muncii în mod unilateral, pentru activități impuse de situația de urgență. În cazul ambelor măsuri (detașare și delegare), urmează desigur a fi respectate celelalte condiții stabilite de lege în ceea ce privește drepturile de care beneficiază salariații pe durata acestora.

Negocieri colective

Extinderea termenelor legale prevăzute la negocierea contractelor colective de muncă și la declanșarea conflictului de muncă, inclusiv a celor de interese, cu menționarea că nu poate fi declarată greva pe durata a 3 luni de la data instituirii acestor măsuri.

Inspecția Muncii trebuie să facă publice un set de recomandări

cu privire la aplicarea în practică a măsurilor de flexibilizare și să acționeze pro-activ pentru a sprijini companiile în aplicarea măsurilor în cele mai bune condiții.

Pentru a oferi companiilor sub presiune spațiu financiar, credem că cea mai eficientă măsură este **amânarea plății contribuțiilor sociale (CAS, CASS și CAM)**

pentru o perioadă de 3 luni, într-o formulă pe care o explicăm pe larg în capitolul fiscal-bugetar.

Legea recent adoptată privind zilele libere pentru părinți pe perioada închiderii școlilor va oferi acestora posibilitatea de a se dedica mai mult familiei în momente de criză, dar credem că ea trebuie amendată de urgență în două puncte esențiale, pentru a păstra echilibrul socio-economic.

Pentru a evita închiderea bruscă și imprevizibilă a unor companii esențiale inclusiv în această criză, este necesară o prevedere care limitează numărul de angajați care pot merge în concediu la 25% pentru fiecare punct de lucru, limitând numărul de zile la care un angajat are dreptul și dând posibilitatea angajatorului să organizeze acest proces (inclusiv prin stabilirea unei ordini de priorități comunicată transparent salariaților).

Această lege are nevoie de o prevedere care să exprime clar că aplicarea sa nu poate conduce la întreruperea activității economice. În absența acestor două prevederi considerăm că există un risc important ca, în situația în care criza se acutizează și școlile rămân închise, unități esențiale de producție sau din retail să fie nevoite să-și stopeze activitatea.

Organizarea unor **linii deschise cu reprezentanții DSP**, dedicate fiecărui sector de activitate, pentru comunicarea instituțională a informațiilor necesare atât DSP cât și angajaților, pe cel puțin două direcții:

Comunicarea de către angajatori a datelor despre clienții asupra cărora există certitudinea nerespectării măsurii de autoizolare la domiciliu.

Comunicarea de către angajatori a situațiilor legate de proprii salariați. În practică, aceștia declară angajatorului faptul că vin în contact direct cu o persoană infectată cu COVID 19 sau că s-au întors din zone care necesită autoizolarea la domiciliu, iar apoi sunt în imposibilitatea de a contacta un reprezentant al DSP pentru luarea în evidență. Numărul TELVERDE, deși este un ajutor esențial în îndrumare, trimite tot la DSP pentru confirmări oficiale. Este necesar ca și angajatorul să cunoască în mod oficial situația salariaților luați în evidență, pentru a se evita abuzurile. Mai mult, angajatorii au resurse de a da informații cu privire la contactele acestora de la locul de muncă de o manieră organizată, în așa fel încât să pună la dispoziție DSP informațiile obținute.

Situația este deja foarte dificilă în București, unde este practic imposibil să mai contactezi în timp util DSP.

Dimensiunea fiscal-bugetară

Pentru a păstra echilibrul fiscal bugetar credem că se impun o serie de măsuri pe care le enumerăm:

Amânarea termenului de plată pentru CAS, CASS și CAM pentru o perioadă de trei luni,

cu o bonificație de 5% pentru companiile care decid să o plătească. Este de departe cea mai mare cheltuială a companiilor, aproximativ 10 miliarde de lei lunar. Bonificația este importantă deoarece companiile care au lichidități trebuie încurajate să vireze aceste sume. Poate fi luată în considerare o etapizare a amânării acestor plăți pe măsură ce diferite sectoare devin afectate. Amânarea plății contribuțiilor sociale va permite sectoarelor afectate să disponibilizeze cât mai puțini angajați.

Considerăm că amânarea altor taxe și impozite nu este eficientă. Impozitul pe profit reprezintă doar 0,2 miliarde de lei lunar și este insuficient. Impozitul pe venit reprezintă aproximativ 2 miliarde de lei lunar, dar el este esențial pentru finanțarea autorităților locale care se pot împrumuta mai greu. În cazul **TVA**, sumele sunt mari, dar considerăm că aceasta **nu trebuie amânată**, deoarece pe multe paliere consumul va rămâne constant sau va crește. În cazul TVA este mai degrabă utilă o rambursare rapidă a acesteia.

Plata urgentă a tuturor datoriilor sau rambursărilor pe care statul le are de făcut către companii.

Sunt necesare **scheme rapide de împrumut garantate de stat**, pentru a oferi sprijin companiilor mici și mijlocii pentru care amânarea plății taxelor nu este suficientă. De asemenea, Guvernul poate lua în considerare **transformarea temporară a programului Start-Up Nation într-o schemă de sprijin pentru IMM-uri.**

Guvernul poate negocia cu Comisia Europeană ca aceasta să accepte amânarea co-finanțării pentru proiecte europene pentru câteva luni, pentru a disponibiliza aceste sume în bugetul de stat.

Tot în ceea ce privește fondurile europene, **Guvernul trebuie să negocieze imediat cu Comisia Europeană reclassificarea unor proiecte naționale în proiecte europene**, un exercițiu pe care România l-a mai făcut în trecut. Aceasta ar însemna ca acele proiecte să fie acum decontate din bani europeni care să intre repede la bugetul de stat.

Guvernul trebuie să acceseze rapid liniile de finanțare deschise de Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional.

Primăriile solvabile pot fi încurajate să recurgă ele însele la **împrumuturi pe termen scurt** pentru a ușura nevoia de finanțare de la bugetul central.

Rambursarea TVA cu control ulterior și plata în proporție de 100% cât mai repede.

Deductibilitate integrală pentru donațiile efectuate de contribuabili pentru prevenirea și eradicarea COVID 19

Scutirea de impozit pe profitul reinvestit (fără constituire de rezerve) pentru producătorii de alimente și medicamente pentru surplusul de producție din această perioadă

Eliminarea temporară a plăților majorate pentru orele suplimentare efectuate.

Eșalonarea plăților de impozite pentru perioada februarie-mai 2020

Eliminarea taxelor vamale pentru medicamente și consumabile necesare combaterii COVID19

Implementarea taxării inverse pentru 3 luni în cazul tranzacțiilor B2B pentru industriile afectate.

1. Prin derogare de la prevederile art. 42 alin. (1) din Codul Fiscal, termenul de depunere a declarației anuale de impozit pe profit aferentă anului fiscal 2019 se prelungește până pe data de 25 mai 2020. Această măsură ar putea fi coroborată cu cerința ca plătitorii de impozit pe profit să facă o plată anticipată în contul impozitului pe profit, până la data de 25 martie 2020, dar este foarte important ca această plată anticipată să fie direct corelată cu profitabilitatea anului 2019 [sau, pentru simplificare, să facă o plată anticipată egală cu un anumit procent din plata aferentă trimestrului 3, de exemplu 50%].

2. Amânarea cu două luni a termenului de depunere a declarației anuale de impozit pe profit care intră sub incidența prevederilor art. 42 alin. (2) din Codul Fiscal [anul fiscal modificat față de anul calendaristic], în situația în care anul fiscal modificat se încheie nu mai târziu de data de 31 martie 2020 [cu aceeași cerință, legată de efectuarea unei plăți anticipate, astfel încât bugetul de stat să nu fie pus sub foarte mare presiune].

3. Aceleași amânări pentru termenul prevăzut la art. 42 alin. (3) din Codul Fiscal se aplică și în legătură cu Declarația informativă nr. 107 privind beneficiarii sponsorizărilor / mecenatului / burselor private, aprobată prin Ordinul Președintelui ANAF nr. 1825/2018

Depunerea declarației anuale de impozit pe profit și a declarației informative 107 privind sponsorizările:

Impozit pe profit,
cheltuieli sociale

Pentru anii fiscali 2020 și 2021 [este necesară includerea ambilor ani, pentru că există contribuabili care au anul fiscal modificat, situație în care orice formulare diferită riscă să creeze confuzii și să lase loc la interpretări], se consideră cheltuieli sociale deductibile integral (fără a fi supuse limitei de deductibilitate de 5% prevăzută la art. 25 alin. (3) lit. b) din Codul Fiscal), orice cheltuieli făcute în

beneficul salariaților în scopul limitării efectelor pandemiei COVID-19. Aceste cheltuieli pot include, de exemplu, cheltuieli cu transportul salariaților către reședința lor sau orice alte cheltuieli considerate de angajator ca fiind necesare, chiar și în cazul în care acestea nu sunt prevăzute în contractul colectiv de muncă sau într-un regulament intern. Aceste costuri nu vor fi considerate avantaje în natură și impozitate din punct de vedere al Titlului IV (Impozitul pe venit) din Codul fiscal.

Impozit pe profit, impozit pe veniturile microîntreprinderilor,

deducere suplimentară pentru consumabile necesare prevenirii răspândirii COVID-19. Acordarea unei deduceri suplimentare (de exemplu, 50%) la calculul rezultatului fiscal (pentru plătitorii de impozit pe profit), respectiv din baza impozabilă a impozitului pe veniturile microîntreprinderilor, pentru costurile înregistrate în perioada 1 martie 2020 – 31 mai 2020 cu materiale consumabile necesare prevenirii răspândirii COVID-19 (de exemplu, soluții de dezinfectare etc.) și servicii aferente (de exemplu, servicii de igienizare etc.).

Procedura, termenul de executare silită (art. 230 din Codul de procedură fiscală).

Prelungirea de la 15 zile la 45 de zile a termenului în care poate începe executarea silită, pentru toate Somațiile active, în situația în care nu se stinge debitul sau nu se notifică organul fiscal cu privire la intenția de a demara procedura de mediere. În practică, există situații în care aceste Somații sunt transmise din eroare, însă datorită situației create, contribuabilii pot avea nevoie de timp suplimentar pentru a analiza situația și a notifica organul fiscal cu privire la intenția de a demara procedura de mediere.

Procedura fiscală

Încurajarea autorităților (inclusiv a autorităților locale) să colaboreze prin mijloace electronice cu contribuabilii, cu scopul de a evita pe cât posibil deplasarea contribuabililor la sediul acestora. De exemplu, solicitarea ca autoritățile locale să accepte furnizarea de certificate de atestare fiscală sau a oricăror alte informații solicitate de contribuabili (sumar al obligațiilor de plată, conturile IBAN relevante aferente obligațiilor etc.) prin email sau alte mijloace de comunicare la distanță (de exemplu, platforme proprii ale autorităților). Pentru a certifica autenticitatea solicitanților, se pot folosi împuterniciri semnate electronic, prin intermediul unui certificat calificat (care permite de exemplu semnarea digitală a documentelor pdf), de care marea majoritate a contribuabililor deja dispun. Această măsură nu ar genera costuri suplimentare pentru autorități sau contribuabili (din contră).

Procedura fiscală, termenul de contestare și alte termene

Prelungirea cu 30 de zile a termenului de 45 de zile de depunere a contestației, prevăzut la art. 270 alin. (1) din Codul de procedură fiscală, cu prelungirea corespunzătoare a termenului în care autoritățile fiscale au obligația de a soluționa cererile contribuabililor, prevăzute la art. 77 din Codul de procedură fiscală. Tot în acest sens, ar fi utilă de asemenea prelungirea unor termene prevăzute în Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, respectiv termenul de 6 luni prevăzut la art. 11 alin. (1), și mai ales a termenului de recurs de 15 zile prevăzut la art. 20.

Procedura, obligații fiscale accesorii

Scutirea sau reducerea (de exemplu cu 75%) a sumei dobânzilor de întârziere, penalităților de întârziere și a penalităților de nedeclarare, pentru perioada 1 martie 2020 – 31 mai 2020.

Procedura fiscală, locul de efectuare a inspecțiilor fiscale

---

fiscale (art. 125 din Codul de procedură fiscală). Încurajarea autorităților să desfășoare inspecții fiscale prin utilizarea mijloacelor electronice de comunicații (email; tele/video conferințe etc.).

Evitarea blocajelor financiare

Comunicarea explicită a faptului că orice compensări bilaterale sau multilaterale între contribuabili pot fi efectuate și în afara cadrului reglementat de HG 773/2019, prin acordul explicit de voință a părților, și prin încheierea unor acorduri de compensare în acest sens.

Sectorul transporturilor

Este vital ca bunurile și mărfurile să circule în continuare în interiorul țării, dar și din afara granițelor. România este o economie deschisă, care are nevoie de un volum mare de importuri. Într-o măsură similară, trebuie să ne asigurăm că acele companii care exportă să o poată face în continuare, pentru a putea finanța importurile. Se impun câteva măsuri:

- 1 Este necesară o **procedură medicală specială în vamă**, pentru a evita intrarea în carantină de 14 zile a șoferilor care vin din zone afectate. Acest fenomen poate duce repede la epuizarea efectivului de șoferi, disponibil la nivelul transportatorilor din România.
- 2 Deoarece tot mai multe țări își închid granițele sau restricționează accesul, este necesar ca **Ministerul de Externe să fie în contact permanent cu țările vecine și cu țările prin care trec rutele de aprovizionare cele mai importante ale României**, pentru a menține deschise coridoare speciale prin care să intre mărfuri în România.
- 3 Sunt necesare **echipamente medicale și de protecție în vamă**, pentru a-i expune cât mai puțin posibil pe șoferi coronavirusului. În acest context, ei reprezintă o categorie esențială de salariați.
- 4 Alocarea de **personal suplimentar la punctele importante de frontieră**, pentru a ușura tranzitul de mărfuri (import/export).

1. Sunt necesare acele **amendamente ale legii privind concediile părinților, care să prevină întreruperea activității magazinelor**. Forța de muncă în sector este compusă în proporție de 65% din personal feminin, iar dintre acestea 80% au copii sub 12 ani.
2. Deși în prezent nu există probleme la nivelul stocurilor de marfă, există posibilitatea să se epuizeze unele produse de bază (cum ar fi ulei, făină, zahăr, orez etc) astfel că, deși se fac verificări constante la nivelul furnizorilor – pe probleme de producție sau import, care ar putea genera risc de creșteri de preț – **este necesară implicarea Guvernului pentru limitarea/ sistarea exporturilor materiilor prime ale produselor de bază. Eliminarea temporară a restricțiilor de acces pentru camioanele de 40 de tone.**
3. În contextul lipsei acute în asigurarea substanțelor dezinfectante pentru zonele de alimentație/laboratoare din magazine, industria de retail susține:

- necesitatea **unui singur set de măsuri în legătură cu situația epidemiologică**, ce ar urma să fie adoptate la nivelul Guvernului, pentru a se evita situația în care decizii luate de instituții și autorități centrale și locale pe același subiect să fie diferite între ele sau chiar contradictorii,

- obținerea unei autorizații/ derogări de la Ministerul Sănătății/DSU de la procedura de avizare a produselor biocide care sunt plasate pe piață pe teritoriul României, conform Ordinului 10/368/11/2010, cu modificările și completările ulterioare, **prin eliminarea completă, temporară, a întregului proces de avizare a produselor biocide de către Comisia Națională pentru produse biocide**, în vederea utilizării unor produse similare, biocide autorizate/avizate și respectiv achiziționate de pe alte piețe europene.

- obținerea unei adrese de specialitate a utilizării în **dezinfecția suprafețelor din zonele de alimentație publică/servire/laboratoare - preparare alimente din magazine – prin care să se indice sub formă de listă explicită, toate substanțele recomandate pentru dezinfecție**, astfel încât să poată fi asigurată procedura de curățare a mâinilor și suprafețelor și cu produse precum alcool medicinal/spirt sau alte substanțe cu conținut ridicat de alcool, în afara substanțelor dedicate acestor spații, de tip dezinfectant bacterian sau cu proprietăți virulicide specializate, care nu se mai găsesc în stoc.

- asigurarea în cel mai scurt timp posibil și în cantități corespunzătoare a surselor de aprovizionare pentru **completarea stocurilor de dezinfectanți, mănuși, măști de protecție etc**, fie prin alocare directă, fie prin

indicarea unor furnizori în măsură să asigure necesarul la parametrii ceruți.

- intervenția autorităților abilitate pentru menținerea sub control a prețurilor acestor substanțe și materiale, în scopul evitării creșterilor nejustificate de preț și a fenomenului speculativ.

4. În perioada următoare este posibil să apară o penurie de angajați, cu riscul de a nu putea asigura funcționarea normală, chiar deschisă, a rețelei sau depozitelor în funcțiune din cauza preferinței angajaților de a intra în concediu, mai ales în contextul legislației recent adoptate sau pur și simplu din motive de îmbolnăvire. În vederea asigurării unui proces de aprovizionare cât mai eficient, precum și pentru a asigura condiții de muncă adecvate pentru personalul care activează în cadrul magazinelor, vă solicităm sprijinul cu privire la **acordarea posibilității de a modifica temporar programul de funcționare a magazinelor**, fără parcurgerea procedurii de notificare a autorităților locale competente. În cazul în care vor fi luate măsuri care vor conduce la reducerea și/sau întreruperea temporară a activității, solicităm scutirea operatorilor economici din lanțul de comerț de la plata impozitelor și contribuțiilor aferente îndemnizației de 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, plătită, conform art. 53 alin. 1 Codul Muncii, din fondul de salarii, către salariații implicați în activitatea redusă sau întreruptă.

Sectorul de retail

**Pentru că
aprovizionarea
populației cu hrană și
dezinfectanți este
prioritară, autoritățile
și companiile trebuie
să aibă în vedere
toate măsurile
necesare astfel încât
sectorul de retail să
rămână operațional
cât mai aproape de
capacitatea sa
maximă.**

Sectorul bancar

Comunitatea bancară face toți pașii posibili pentru a evita orice perturbări majore în economie și pentru a asigura finanțarea economiei și accesul persoanelor juridice și fizice la serviciile esențiale.

1 . În scopul protecției clienților, al angajaților proprii și al prevenirii răspândirii noului coronavirus și deci al creșterii numărului de îmbolnăviri COVID-19, băncile își vor informa în mod constant clienții persoane fizice și juridice asupra necesității de a evita ori de câte ori va fi posibil contactul fizic direct în sucursale și agenții și utilizarea de mijloace fizice de plată (bancnote și monede);

2 . Băncile vor continua în mod susținut să-și informeze clienții asupra necesității de a folosi, în această perioadă cu risc crescut de contaminare, cu precădere mijloacele de plată la distanță (aplicații online și mobile banking), carduri sau alte metode de tip “contactless” pentru plata bunurilor și serviciilor în magazine, precum și plăți securizate pentru cumpărăturile online;

3 . În acest sens, băncile vor lua măsuri prin care să poată fi facilitată deservirea clienților persoane fizice prin intermediul mediului online, pentru un număr cât mai mare de produse și servicii; în acest context, adoptarea cu celeritate a proiectului legislativ aflat în Parlament, sau emiterea de către Guvernul României a unei Ordonanțe de Urgență, prin care semnătura electronică avansată să poată îndeplini cât mai multe dintre funcțiile semnăturii electronice calificate, ar putea constitui un ajutor prețios pentru consumatori;

4 ■ Băncile care nu au dezvoltat încă sisteme de actualizare a datelor clienților de la distanță ar putea avea nevoie de o derogare temporară de la aceasta obligație, pentru ca aceștia să poată avea acces nestingherit la serviciile online în această perioadă, evitând însă deplasarea fizică la sucursalele și agențiile bancare;

5 ■ Băncile vor acorda atenție administrării creditelor în derulare, fiecare bancă urmând a efectua în mod activ analize vizând posibilitatea oferirii unor facilități de amânare a unor plăți, funcție de problemele și situația specifice și obiective ale clienților. În acest sens, raportat la evoluția situației economiei românești și a dimensiunilor impactului acestei epidemii asupra clienților bancari, deopotrivă persoane fizice și juridice, este de analizat oportunitatea amendării cadrului de reglementare prudential și contabil pentru facilitarea implementării celor mai bune măsuri de restructurare/eșalonare/amânare a unor plăți în cazul acestor clienți;

6 ■ Extinderea sau adaptarea programelor garantate de stat, astfel încât băncile să poată acorda credite pentru capital de lucru clienților care sunt în mod obișnuit stabili din punct de vedere financiar, fiind însă afectați temporar de implicațiile situației apariției noului coronavirus;

7 ■ Menționăm că reprezentanții comunității bancare din România vor face demersuri atât pe lângă Banca Națională a României (BNR) cât și pe lângă Banca Centrală Europeană (BCE) pentru a adresa alte necesități stringente în contextul pandemiei de Covid-19.

Printre măsurile concrete pentru care considerăm necesar sprijinul Guvernului României în următoarea perioadă pentru sectorul bancar, astfel încât efectele economice asupra angajatorilor și consumatorilor să fie resimțite cât mai puțin din perspectiva comunității bancare, enumerăm următoarele:

1

Sprijinirea adoptării cu celeritate a proiectului legislativ privind tranzacțiile electronice - Proiect de Lege privind identificarea electronică și serviciile de încredere aflat în dezbatere la Camera Deputaților (L481/2019 - Pl-x 475/2019), sau emiterea de către Guvernul României a unei Ordonanțe de Urgență prin care semnătura electronică avansată să aibă recunoscută valoarea juridică și să producă efecte juridice depline, astfel putând constitui un ajutor prețios pentru consumatori;

2

Limitarea lucrului cu publicul în agențiile și sucursalele bancare la 4 ore/zi pe perioada instituirii măsurilor speciale de protecție și prevenție indicate de autoritățile de resort;

3

În condițiile în care instituțiile de credit sunt desemnate prin lege ca fiind parte a sistemului de infrastructură critică a țării și în actualele circumstanțe vor juca un rol foarte important în stabilizarea situației economice a României, inclusiv din perspectiva asigurării sistemelor de plată și a lichidității din piață, considerăm ca fiind imperativ necesar să se aplice și instituțiilor de credit derogarea instituită la art. 2 alin 4 a Legii nr. 19/2020 privind acordarea unor zile libere părinților în situația închiderii temporare a unităților de învățământ (e.g. obligativitatea acordării de zile libere să se aplice doar dacă există acordul angajatorului). În acest sens, este necesară amendarea legii mai sus amintite, astfel încât instituțiile de credit să fie menționate întocmai la art. 2 alin 4.;

4

Modificarea legislației ce reglementează programul "Prima Casă", în sensul de a permite suspendarea obligațiilor de plată și de asemenea, de a elimina obligația de înregistrare în Biroul de Credit pentru acele suspendări ale obligațiilor de plată acordate în contextul situației generate de epidemia de coronavirus – COVID 19;

5

Elaborarea unui program de garanții guvernamentale pentru plățile aferente portofoliilor de credite garantate și de consum pentru următoarele 12 luni;

6

Solicitarea către Uniunea Europeană a unei derogări pentru a putea acorda garanții extraordinare (pentru portofoliu) și/sau prelungirea finanțării cu garanția statutului pentru a asigura supraviețuirea companiilor supra-îndatorate pentru următoarele 12 luni (i.e. garantarea plăților);

7

Amânarea, fără penalizare, a plății obligațiilor fiscale a întreprinderilor mici și mijlocii – IMM, pentru o perioadă de 6 luni;

8

Suspendarea imediată, de către Curtea de Conturi, pentru o perioadă de 12 luni, a implementării măsurilor impuse asupra băncilor pentru locuințe în 2015;

9

Prelungirea termenelor de actualizare a datelor personale ale clienților, astfel cum sunt acestea reglementate în legislația privind cunoașterea clienței în scopul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, în condițiile în care în actuala situație este posibil să existe clienți care vor avea nevoie de documente ce trebuie eliberate de instituțiile statului și pe care nu vor putea să le obțină;

10

Facilitarea pentru instituțiile de credit, la deschiderea relației de afaceri/actualizarea informațiilor cu privire la un client (în scopul legislației privind cunoașterea clienților și prevenirea și combaterea spălării banilor), a verificării online a veridicității datelor înscrise în Cartea de Identitate cu informațiile din Registrul Național pentru Evidența Populației (RNEP). În acest sens, instituțiile de credit ar trebui să aibă drept de accesare, cu respectarea legislației privind protecția datelor, a bazei de date a RNEP privind identitatea clienților;

11

Amânarea cu cel puțin 12 luni a termenul maxim (31.08.2020) stabilit conform OG 5/2020 (ce implementează Directiva DAC 6 în legislația română), pentru raportarea tranzacțiilor efectuate în perioada 25 iunie 2018 – 1 iulie 2020;

12

Acordarea de suport în identificarea de stocuri și furnizori care să pună la dispoziție rezerve de materiale de dezinfecție/protecție necesare pentru sucursalele și agențiile bancare în contextul penuriei generalizate de asemenea substanțe în România;

13

Derogare temporară de la obligația actualizării datelor clienților, pentru ca aceștia să poată avea acces nestingherit la serviciile online în aceasta perioadă, fără a trebui să vină la agențiile sau sucursalele bancare.

Sectorul energetic

Având în vedere obligațiile operatorilor de a asigura alimentarea cu energie electrică, recunoscut ca serviciu universal, precum și cu gaze naturale, ca serviciu de interes public național, este necesară o colaborare și informare permanentă și continuă cu autoritățile locale și centrale în vederea facilitării accesului în zone restricționate sau pentru care există pericol de contaminare pentru angajații operatorilor. Ne așteptăm la apariția unor situații urgente semnalate de autorități, ce vor determina prioritizarea și reorientarea activității de intervenție, cu efect asupra proceselor normale, planificate și ajustate chiar și în aceste condiții și propunem astfel următoarele măsuri:

1

Considerarea situației actuale ca fiind excepțională și tratarea ca atare în cazul depășirii termenelor și întârzierii unor lucrări care au termene de execuție în perioada următoare, precum și pentru sesizările clienților, cu mențiunea că aceste depășiri și întârzieri vor afecta activitatea operatorilor pe termen mediu și lung.

2

Prioritizarea intervențiilor în rețele, prin reorientarea resurselor, în colaborare cu autoritățile centrale și locale, care să faciliteze accesul la instalațiile și obiectivele aflate pe proprietate privată, în vederea menținerii siguranței sistemul energetic și a alimentării cu energie electrică și gaze naturale; este de așteptat o diminuare a stocurilor interne și externe de material și echipamente care vor fi folosite, cu precădere, pentru menținerea funcționalității rețelelor de energie electrică și gaze naturale

3

Limitarea interacțiunii directe cu publicul și încurajarea utilizării de către clienți a canalelor de comunicare on line și call center, prin suspendarea temporară a obligației furnizorilor de a asigura puncte unice de contact pentru clienții casnici situate la distanțe de maximum 50 km de locul de consum, conform prevederilor Legii nr. 123/2012

4

Dotarea echipelor de intervenție, cu sprijinul autorităților, cu echipamente corespunzătoare de protecție igienico-sanitare pentru prevenirea contaminării cu COVID-19

5

Suspendarea temporară, în zone/locații cu potențial crescut de infectare, a citirii mijloacelor de măsurare care nu au dispozitive de teletransmisie, respectiv facturarea către clienții finali pe baza estimării de consum sau pe baza autocitirilor transmise de clienții finali prin canalele electronice

6

Suspendarea temporară a plății compensațiilor ca urmare a nerespectării termenelor prevăzute prin standardele de performanță aferente activităților de distribuție, respectiv de furnizare a gazelor naturale

Sectorul hoteluri/ turism

Sectorul de turism și al hotelurilor este puternic afectat de epidemia de coronavirus riscând un colaps sistemic fără o intervenție decisivă din partea statului. Măsurile destinate sectorului se regăsesc în capitolele generale legate de muncă și fiscalitate, dar le enumerăm aici din nou pe cele mai importante dintre ele:

Datoriile statului către companii să fie plătite urgent

Plățile companiilor către autoritățile centrale și locale

(aferele obligațiilor fiscale scadente la final de luna martie) să fie cel puțin amânate pentru mai multe luni.

Credite guvernamentale

---

garantate de stat și la condiții financiare preferențiale până la o limita corespunzătoare a de două ori suma plătită de companie anul precedent pentru impozite locale și centrale.

Măsuri pentru amânarea ratelor către bănci

și / sau societăți de leasing fără consecințe pentru companii

Măsuri care să împiedice/ îngreuneze intrarea în insolvență

în următoarele 3 luni deoarece s-ar crea imediat blocaje și mai mari

Punerea la dispoziție de lichidități pentru companii

---

companii prin crearea unui mecanism de garantare de către stat a unor împrumuturi de urgență de la băncile comerciale

Codul muncii este necesar a fi flexibilizat

---

existând două măsuri care să intre în vigoare de imediat:

1. Șomaj tehnic cu plata indemnizației de către statul român sau

2. Reducerea normei de lucru cu plata unui procent

stabilit de către companie (între 30% și 50%) în condițiile scutirii de contribuții salariale și impozit pe venit a acestei părți. În plus statul să vină cu completarea diferenței, în așa fel încât angajații să aibă cât mai puțin de suferit.

Sectorul de telecomunicații

Pentru sectorul telecomunicațiilor considerăm că sunt necesare următoarele măsuri:

- ➔ Acces al personalului furnizorilor de servicii de comunicații electronice, inclusiv al echipelor de intervenții, pe tot teritoriul țării, în vederea asigurării furnizării de servicii de telecomunicații, inclusiv dar fără a se limita la efectuarea de lucrări mentenanță și remediere avarii, fără deținerea de autorizație de construcție, cu respectarea măsurilor impuse pentru situațiile de carantină și autoizolare, acolo unde este cazul.
- ➔ Pentru îndeplinirea obligațiilor legate de punctul anterior, aprovizionarea cu materiale de protecție și dezinfectante (măști, mănuși, substanțe dezinfectante).respectarea măsurilor impuse pentru situațiile de carantină și autoizolare, acolo unde este cazul.
- ➔ **Acces la combustibil**, în cazul în care consumul acestuia este restricționat, pentru îndeplinirea obligațiilor legate de primul punct.
- ➔ Menținerea regimului actual de importuri pentru echipamente de rețea necesare asigurării continuității serviciilor.
- ➔ **Prioritizarea alimentării cu energie a infrastructurii de telecomunicații** din partea furnizorilor de energie.
- ➔ Accesul, la nevoie, la suport **resurse umane din partea MApN/MAI în cazuri critice**, care privesc continuitatea serviciilor.
- ➔ La cererea operatorilor de telecomunicații, anumite obiective vor beneficia de pază din partea Jandarmeriei.
- ➔ Aplicarea unui regim similar pentru subcontractorii furnizorilor de telecomunicații.
- ➔ Prorogarea la plata a facturilor aferente abonamentelor pentru serviciile de comunicații, atât pentru persoane fizice, cât și pentru cele juridice, cu oferirea de garanții din partea statului în favoarea furnizorilor de telecomunicații.
- ➔ **Necesitatea urgentării emiterii Hotărârii de Guvern referitoare la prelungirea actualelor licențe din benzile de frecvențe de 2100 MHz pentru Orange și Vodafone**, având în vedere că au mai rămas doar 16 zile de valabilitate a actualelor licențe. Continuarea funcționării serviciilor în acest bloc de frecvențe reprezintă pentru operatori o condiție esențială pentru asigurarea continuității serviciilor de comunicații mobile.
- ➔ De asemenea, va fi necesară organizarea unui număr minim de puncte în care vor putea fi plătite facturi cu numerar și reîncărcate cartele prepay, având în vedere că foarte mulți clienți folosesc această modalitate de plată.

Sectorul de sănătate

În secbrul de sănătate, care va resimți din plin forța acestei crize, vedem următoarele probleme:

1

Cum asigurăm tratamentul pentru **bolnavii cronici** în măsura în care aceștia nu își pot părăsi locuința

2

Un plan de urgență în cazul în care personal esențial din sectorul de sănătate (Minister, CNAS, ANM) trebuie izolat sau se îmbolnăvește și deciziile sale sunt necesare pentru proceduri care nu pot fi amânate și care pot avea impact în ceea ce privește disponibilitatea medicamentelor

3

Comaniile private din sănătate au la rândul lor personal tehnic cerut de legislație și de Agenția Națională a Medicamentului care este indispensabil în lanțul de distribuție a medicamentelor. Autoritățile trebuie să definească împreună cu companiile din sector **o listă a personalului indispensabil pentru distribuția de medicamente.**

4

Posibilitatea de a extinde infrastructura de sănătate prin cooptarea serviciilor sistemului privat de sănătate.

Alte măsuri:

➔ **Digitalizare rapidă a procesului educațional**

din România pentru a adresa absența prelungită a elevilor datorată închiderii școlilor.

➔ Co-finanțarea măsurilor de protecție și prevenție implementate de companii

➔ Sprijin în dezinfectarea punctelor de lucru ale companiilor

➔ Flexibilizarea procedurilor de achiziție pe perioada epidemiei

➔ **Amânarea temporară a obligațiilor care țin de îndeplinirea țintelor de CO2 impuse de Uniunea Europeană**

➔ Simplificarea procedurii prin care se poate obține certificatul de forță majoră

➔ Sprijinirea accelerării digitalizării în domenii cheie din economie pentru a permite desfășurarea activităților care implica interacțiuni directe prin intermediul platformelor online.

➔ Pe o perioadă determinată, modificarea programului de funcționare a punctelor de lucru să se poată face fără notificarea autorităților locale

➔ Adoptarea măsurii emiterii biletelor de valoare exclusiv pe carduri, și eliminarea tichetelor pe suport de hârtie ca o măsura de protecție împotriva transmiterii coronavirusului atât pentru beneficiarii de tichete, cât și pentru comercianții care le accepta;